

СОВЕТ
СТАРОШАЙМУРЗИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ДРОЖЖАНОВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧҮПРӘЛЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ИСКЕ ШӘЙМОРЗА АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

с. Иске Шәйморза

РЕШЕНИЕ

КАРАР

03 июнь 2022 ел

№19/1

Татарстан Республикасы Чүпрәле
муниципаль районы Иске
Шәйморза авыл жирлегендә
бюджет төзелеше һәм бюджет
процессы турында Нигезләмәне
раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Чүпрәле
муниципаль районы Иске Шәйморза авыл жирлеге Уставының 32 статьясы
нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Иске
Шәйморза авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Иске Шәйморза
авыл жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында
нигезләмәне расларга.
2. Элеге каарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми
порталында һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Иске
Шәйморза авыл жирлеге Уставы белән билгеләнгән тәртип нигезендә махсус
мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга.
3. Элеге каар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Татарстан Республикасы Чүпрәле
Муниципаль районы Иске Шәйморза
авыл жирлеге башлыгы:

И.Д.Мөхитова

Татарстан Республикасы
Чүпрэле муниципаль районы
Иске Шәйморза авыл жирлеге
Советының 2022 ел 3 июнь
19/1 каары белән расланган

1 Кисәк. Гомуми нигезләмәләр

1. Статья. Элеге Нигезләмә белән җайга салына торган хокукый мөнәсәбәтләр

Элеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе Салым кодексы, "Россия Федерациясе бюджет классификациясе турында" Федераль закон, Татарстан Республикасы Чүпрэле муниципаль районы Иске Шәйморза авыл жирлеге Уставы нигезендә жирлек бюджетын төзү, карау, раслау, үтәү һәм аның үтәлешен контролльдә тоту барышында бюджет хокук мөнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала.

2.Статья. Жирлектә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен тормышка ашыруның хокукый нигезләре

Жирлектә бюджет хокук мөнәсәбәтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, элеге Нигезләмә, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка актлары нигезендә гамәлгә ашырыла. Жирлек бюджеты жирлек Советы карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.

3.Статья. Элеге Нигезләмәдә қулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар

Элеге Нигезләмәдә қулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән мәгънәдә қулланыла.

4.Статья. Жирлектә Россия Федерациясе бюджет классификациясен қуллану

1. Жирлекнең бюджет вәкаләтләренә жирлек бюджетына кагылышлы өлешендә Россия Федерациясе бюджет классификациясен қуллану тәртибен билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү керә.

2.Жирлекнең башкарма комитеты Баш администраторлары район жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган керемнәр төрләре буенча төр кодлар исемлеген раслый.

3. Жирлек башкарма комитеты авыл жирлеге бюджетының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгели. Жирлек бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгеләү тәртибе (статья исеме 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә) район бюджетыннан бирелә торган максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар исәбенә гамәлгә ашырыла торган исемлекне һәм кодларны билгеләү тәртибе районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

5 Статья. Жирлектә бюджет процессының төп этаплары

Жирлекнең бюджет процессы Татарстан Республикасы бюджет процессы белән бердәм комплекс тәшкил итә һәм түбәндәгэ этапларны үз эченә ала:

- жирлек бюджеты проектын төзу;
- жирлек бюджетын карау һәм раслау;
- жирлек бюджеты үтәлеше;
- муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру. Финанс елы календарь һәм бюджет процессына туры килә, аларны узу вакыты бу вакытлы параметрларга туры килә.

Статья 6. Жирлектә бюджет процессы төzelә торган төп принциплар

Жирлектә бюджет системасы һәм бюджет процессы принципларга нигезләнгән:

- бюджет системасының бердәмлеге;
  - керемнәр һәм чыгымнары һәм бюджетлар арасында дефицитларны финанслау чыганакларын чикләү;
  - бюджетларның мөстәкыйльлеге;
  - бюджет хокукларының тигезлеге;
  - керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыкларын финанслау чыганаклары чагылышының тулылығы;
  - бюджет чараларын куллануның нәтижәлелеге;
  - бюджетларның баланслылығы ; ;
  - бюджет чыгымнарын гомуми (жыелма) каплау;
  - үтә күренмәлелек (ачыклык);
- гражданнарының бюджет процессында катнашу тәртибе;
- бюджетның дөреслеге;

- бюджетның адреслы һәм максатчан характерындагы;
- бюджет чыгымнарының ведомство бүйсінүү;
- кассаның бердәмлеге.

7 Статья. Бюджет процессында катнашучылар

Жирлектә бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

- Авыл Жирлеге Советы;
- Авыл Жирлеге Башлыгы;
- Авыл жирлек башкарма комитеты;
- бюджет акчаларын баш бүлүчеләр;
- бюджет акчаларын кулланучылар;
- бюджет акчаларын алучылар;
- бюджет керемнәре администраторлары;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары;
- жирлектә бюджет процессын оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча Россия Федерациясе Бюджет законнары белән бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салу буенча бюджет вәкаләтләре йөкләнгән башка органнар

8 Статья. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1.Чүпрәле муниципаль районы Иске Шәйморза авыл жирлек Советы жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны карый һәм раслый, жирлек бюджетының аерым мәсьәләләрен карау барышында үз утырышларында, жирлек Советының дайми комиссияләре утырышларында тикшереп тора. Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары, Чүпрәле муниципаль районы Иске Шәйморза авыл жирлек Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2.Чүпрәле муниципаль районы Иске Шәйморза авыл жирлек башкарма комитеты район бюджеты проектын төзүне тәэмин итә, аны кирәклे документлар һәм материаллар белән жирлек Советына раслауга кертә, жирлек бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәэмин итә, Чүпрәле муниципаль районы Иске Шәйморза авыл жирлек Советына раслауга жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап тапшыра, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм (яисә) алар

нигезендэ кабул ителэ торган бюджет-хокук мөнэсэбэтлэрэн җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгелэнгэн башка вэкалэтлэрне гамэлгэ ашыра.

3. Бюджет акчаларын бүлүче: жирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра; бюджет ассигнованиелэрэн, бюджет йөклэмэлэренең лимитларын бүлэ һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти.; бюджет акчаларын баш бүлүчегэ бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә; максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар, шулай ук әлеге кодекс белән билгелэнгэн башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре, аларны биргәндә билгелэнгэн шартларның, максатларның һәм тәртипнән үтәлешен тәэммин итә; бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче тарафыннан билгелэнгэн очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең үз карамагындагы аерым бюджет вэкалэтлэрэн гамэлгэ ашыра.

4.Бюджет акчаларын алучы түбәндәгэ бюджет вэкалэтлэрэнэ ия: бюджет сметасын төзи һәм башкара; расланган бюджет йөклэмэләре лимитлары һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йөклэмэләрен кабул итә һәм (яисә) башкара; - бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәлелеген, максатчан характерын тәэммин итә;; бюджет акчаларын баш бүлүчегэ (булүчегэ) бюджет язмасын үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә; бюджет исәбен алыш бара (бюджет исәбен алыш баруны тәэммин итә); бюджет Хисабын формалаштыра (бюджет хисаплылыгын формалаштыруны тәэммин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегэ (булүчегэ) бюджет хисаплылыгын тапшыра; Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар ногезендә кабул ителгән бюджет хокук мөнэсэбэтлэрэн җайга салучы муниципаль хокукий актларда билгелэнгэн башка вэкалэтлэрне башкара.

5. Бюджет акчаларын алучы түбәндәгэ бюджет вэкалэтлэрэнэ ия: бюджет сметасын төзи һәм башкара; расланган бюджет йөклэмэләре лимитлары һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йөклэмэләрен кабул итә һәм (яисә) башкара; - бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәлелеген, максатчан характерын тәэммин итә;; бюджет акчаларын баш бүлүчегэ (булүчегэ) бюджет язмасын үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә; бюджет исәбен алыш бара (бюджет исәбен алыш баруны тәэммин итә); бюджет Хисабын формалаштыра (бюджет хисаплылыгын формалаштыруны тәэммин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегэ (булүчегэ) бюджет хисаплылыгын тапшыра; Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар ногезендә кабул ителгән бюджет хокук мөнэсэбэтлэрэн җайга салучы муниципаль хокукий актларда билгелэнгэн башка вэкалэтлэрне башкара.

6. Жирлек бюджеты керемнәре баш администраторы: бюджет керемнәре администраторлары исемлеген төзи; касса планын төзү һәм алыш бару өчен белешмәләр бирә; жирлек бюджеты керемнәре баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра; Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

7. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы: жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының үзенә буйсынуучы администраторлары исемлекләрен төзи; жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра; жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларын түләү өчен бүләп бирелгән ассигнованиеләрне куллануның адреслылыгын һәм максатчан характеристын тәэммин итә; жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бюджет ассигнованиеләрен бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти; жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра.

8. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченен (булүченен), жирлек бюджеты керемнәренен баш администраторының (администраторының), жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының (администраторының) эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

9. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы: жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының үзенә буйсынуучы администраторлары исемлекләрен төзи; жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләүләрне, бюджетның бердәм счетындағы калдыклар белән идарә итү операцияләреннән тыш, планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра; жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларын түләү өчен бүләп бирелгән ассигнованиеләрне куллануның адреслылыгын һәм максатчан характеристын тәэммин итә; жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бюджет ассигнованиеләрен бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти; жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра.

10. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченен (булүченен), керемнәренен баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре (статья

2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә)

9 Статья. Жирлек бюджеты керемнәре

Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясенең бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турыйндағы Россия Федерациясе законнары, салымнар һәм жыемнар турыйнда Татарстан Республикасы законнары, салымнар һәм жыемнар турыйнда жирлек Советының норматив хокукий актлары нигезендә формалаша. Жирлек Советының жирле салымнар турыйндағы каарларга үзгәрешләр кертү турыйнда каарлары, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы, Чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган жирле бюджетларның керемнәрен үзгәртүгә китерә торган каарлары Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турыйндағы каар проектын жирлек советына керткәнче кабул ителергә тиеш.

10 Статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджетыннан Чираттагы финанс елында финансдана:

- үз керемнәре һәм жирлек бюджеты кытлыгын каплау чыганаклары исәбенә-жирлекнең чыгым йөкләмәләре, аларның үтәлеше жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актлары нигезендә яисә жирлек исеменнән жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча шартнамәләр (килешуләр) нигезендә чираттагы финанс елында гамәлгә ашырылырга тиеш.;

- Компенсацияләрнең региональ фондыннан субвенцияләр исәбенә-жирле үзидарә органнарына аерым дәүләт вәкаләтләрен бирү белән бәйле чыгым йөкләмәләре; - жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен үтәү буенча чыгым йөкләмәләрен финанслашуга субсидияләр исәбенә.

2. Жирле үзидарә органнары федераль дәүләт хакимиите органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрне хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен, федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, билгеләргә һәм үтәргә хокуклы түгел.

11 Статья. Резерв фонды

Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек Башкарма комитетының Резерв фонды төзелә. Резерв фонды күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турыйнда жирлек Советы каары белән билгеләнә һәм жирлек бюджеты чыгымнарының расланган гомуми күләменең өч процентыннан артмаска тиеш.

Жирлек бюджетында каарлган резерв фондының бюджет ассигнованиеләре жирлекнең башкарма комитеты каары буенча

файдаланыла. Резерв фондының бюджет ассигнованиеләрен куллану тәртибе жирлек бюджеты составында каралган жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Жирлек Башкарма комитетының Резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап тиешле бюджет үтәлеше турында квартал саен һәм еллык хисапларга күшүп бирелә.

12 Статья. Бюджет кытлығы

Жирлек бюджеты кытлығы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яки) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең расланган гомуми еллык күләменең 10 проценттан артмаска тиеш.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чарапар кулланылган очракта, бюджет кытлығы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренең расланган еллык гомуми күләменең 5 процентыннан артмаска тиеш.

Совет каары белән бюджет кытлығын финанслау чыганаклары составында расланган очракта, жирле бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларның кимүе күрсәтелгән керемнәр суммалары чикләрендә билгеләнгән чикләүләрне узып китәргә һәм бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларның кимүе мөмкин.

Дефицитны каплау чыганаклары булып Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән Чыганаклар тора.

Еллык хисап мәгълүматларына караганда, жирлек бюджеты дефициты билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш. Жирлек бюджеты акчаларының калган өлеше Совет каары белән билгеләнгән күләмдә агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга юнәлдерелергә мөмкин.

12.1 Статья. Жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганаклары

Жирле бюджет кытлығын эчке финанслау чыганаклары составына кертелә:

номиналь хакы Россия Федерациясе валютасында курсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне урнаштырудан кергән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

муниципаль берәмлек тарафыннан кредит оешмаларының Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән һәм түләнгән кредитлары арасында аерма;

муниципаль берәмлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән һәм түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

тиешле финанс елы дәвамында жирле бюджет акчаларын исәпкә алу

счетларында калган акчаларны үзгәртүү;

жирле бюджет кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганаклары.

Жирле бюджет кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганаклары составына кертелэ: муниципаль милектөгө акциялэр сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләреннән керемнәр;

муниципаль берәмлек милкендә булган акциялэр һәм капиталда катнашуның башка рәвешләре сатудан керемнәр;

жирле бюджет чаралары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуку барлыкка килүгэ китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокуку гарантка бирелгән очракта, Россия Федерациясе валютасында муниципаль берәмлек гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

муниципаль берәмлекнең бүтән бурыч йөкләмәләрен Россия Федерациясе валютасында түләүгә юнәлдерелә торган акчалар күләме;

юридик затларга бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирле бюджеттан юридик затларга Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма;

жирле бюджеттан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирле бюджеттан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы белән Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

жирле бюджетның бердәм счетыннан күчерелгән акчалар һәм жирле бюджетның бердәм счетына күчерелгән акчалар арасындагы аерма жирле бюджетның бердәм счетында калдыклар белән идарә итү буенча операцияләр үткәргәндә. Агымдагы финанс еллы башына жирле бюджет акчаларының калдыклары:

хисап финанс елында файдаланылмаган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре күләмендә муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре агымдагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, шулай ук муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының хокукий акты белән билгеләнә торган күләмдә агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга һәм муниципаль берәмлек исеменнән хисап елында әлеге муниципаль контрактлар шартлары нигезендә туләнергә тиешле товарлар белән тәэммин итүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар төзү өчен төзелгән муниципаль берәмлек исеменнән төзелгән бюджет ассигнованиеләрен арттыруга юнәлдерелә ала.

хисап финанс елында муниципаль берәмлек бюджетын үтәү барышында бюджет ассигнованиеләрен тулысынча куллануга бәйле рәвештә барлыкка килгән калдыклар арасындагы аермадан артмаган күләмдә бурыч тотрыклылыгы югары яки уртacha дәрәҗәсе булган заемчылар төркеменә

кертелгэн муниципаль берэмлек бюджетының хисап елында үтэлеше барышында бюджет ассигнованиеләрен тулысынча куллануга бәйле рәвештә барлыкка килгэн калдыклар һәм әлеге өлешнең икенче абзацында каралган бюджет ассигнованиеләрен арттыру суммасы бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган жирле үзидарә Советының муниципаль хокукий актында билгеләнгән тәртиптә кулланыла.;

Бюджет кодексы нигезендә бурыч тотрыклылығы түбән булган заемчылар теркеменә кертелгэн муниципаль берэмлек бурыч алуларының гомуми суммасыннан артып киткән күләмдә, жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгэн чарапарның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс елы йомгаклары буенча муниципаль берэмлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән агымдагы финанс елында гамәлгә ашыруга жибәрелә.

Жирле бюджет кытлыгын тышкы финанслау чыганаклары составына кертелә:

Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгэн һәм максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында бирелгэн муниципаль берэмлек тарафыннан түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуку барлыкка килүгә китерсә, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгэн чит ил валютасында муниципаль берэмлек гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме.

13 Статья. Жирлекнең муниципаль бурычы структурасы

Жирлекнең бурыч йөкләмәләре йөкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин.:

1) жирлекнең кыйммәтле кәгазыләре (муниципаль кыйммәтле кәгазыләр);

2) Россия Федерациисе валютасында Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгэн бюджет кредитлары;

3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациисеннән чит ил валютасында жәлеп ителгэн бюджет кредитлары;

4) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан Россия Федерациисе валютасында жәлеп ителгэн кредитлар;

5) Россия Федерациисе валютасында белдерелгэн жирлек гарантияләре (муниципаль гарантияләр);

6) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациисе Чит ил валютасында бирелгэн муниципаль гарантияләргә;;

7) Россия Федерациисе Бюджет кодексы гамәлгә кергәнчे барлыкка килгэн һәм муниципаль бурычка кертелгэн бүтән бурыч йөкләмәләре буенча.

Муниципаль бурыч күләменә кертелә:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча бурычның номиналь

суммасы;

2) Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) жирлекнең туләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме.

Муниципаль эчке бурыч күләменә кертелә:

1) йөкләмәләре Россия Федерациисе валютасында белдерелгән муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) йөкләмәләре Россия Федерациисе валютасында белдерелгән Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме

3) йөкләмәләр Россия Федерациисе валютасында белдерелгән кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) Россия Федерациисе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) жирлекнең туләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме Россия Федерациисе валютасында.

Муниципаль тышкы бурыч күләменә кертелә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациисеннән жәлеп ителгән чит ил валютасындағы бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында жирлек тарафыннан бирелгән чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.

Жирлекнең бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртacha сроклы (бер елдан биш елга кадәр) hәм озак сроклы (биш елдан алыш 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

13.1 Статья. Жирлекнең Россия Федерациисе валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләрен тұктату hәм аларны муниципаль бурычтан төшереп калдыру

1. Россия Федерациисе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе түләүгә тапшырылмаган очракта (жирлекнең вәкиллекле органының муниципаль хокукий актларында башкасы каралмаган булса, Муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралған түләү датасыннан соң килүче датадан соң өч ел әчендә әлеге йөкләмә тулысынча тұктатылған дип санала hәм муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Жирлекнең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөкләмәләре Россия

Федерациясе валютасында вакыйгалар (шартлар) килгэндэ тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (шартлар) турында белешмәләр житкәнгә (килеп житүгә) карап, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Жирле администрация әлеге статьяның 1 пункттындагы беренче абзацында күрсәтелгән сроклар үткәннән соң Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исәптән төшерү суммасын чагылдырмыйча гына, аларны исәптән төшерү суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Элеге статьяның 1 пункттындагы беренче абзацының, 2 һәм 3 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

5. Муниципаль бурычтан реструктурлаштырылган, шулай ук түләнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен төшереп калдыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алыш гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтиҗәсендә алынган (алмашу нәтиҗәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне, түләү датасы байиске Шәйморзанчы, эмиссия шартлары нигезендә, эмитацияләгән орган тарафыннан тулысынча сатып алынган (алынган) чыгару күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда түләнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмитенты, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтиҗәсендә алынган (алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча йөкләмәләрне түләү датасы житкәнчегә кадәр үтәү дип танырга хокуклы.

13.2 Статья. Муниципаль бурыч алулар

1. Муниципаль эчке бурыч алулар астында муниципаль берәмlek исеменнән муниципаль кыйммәтле кәгазыләр урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан заем акчаларын жирле бюджетка жәлеп итү анлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак муниципаль берәмлекнең бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар жирле бюджет кытлыгын финанслау, муниципаль берәмлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү, финанс елы дәвамында жирле бюджет счетларында калган акчаларны тулыландыру максатларында, шулай ук федераль бюджеттан Россия Федерациясе субъектлары

бюджетларына бюджет кредитлары бирү тәртибендә каралган Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга бюджет кредитлары бирү максатларында гамәлгә ашырыла.»

3. Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукуы район исеменнән башкарма комитет карамагында.

13.3 Статья. Узенчәлекләре заимствований һәм гарантия бирү жирлеге чит ил валютасында

Жирлек Россия Федерациясеннән чит ил валютасында бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясенә чит ил валютасында өченче затларның йөкләмәләре буенча гарантиялэрне Россия Федерациясе тарафыннан жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында гына, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алыш бирергә хокуклы.

13.4 Статья. Муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме астында тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча жирле бюджетка акча жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирле бюджетка акча жәлеп иту күләмнәре Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчаларны жәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлтелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артмаска тиеш, тиешле финанс елына жирле бюджет турындагы карап белән расланган инфраструктур проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә жәлеп ителгән бюджет кредитының тиешле ел азагына файдаланылмаган күләменнән тыш.

3. Хисап финанс елында жирлекнең бурыч алуларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артып киткән очракта, инфраструктура проектларын гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә жәлеп ителгән бюджет кредитының файдаланылмаган калдыгы күләменнән тыш, хисап финанс елы йомгаклары буенча курсәтелгән артыклык суммасында жирле бюджет акчаларының калган өлешләре агымдагы финанс елына Россия Федерациясе Бюджет кодексының 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелергә тиеш.

13.5 Статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм жирлекнең бурыч тотрыклылыгы курсәткечләренең иң чик курсәткечләре

1. Жирле бюджет турындагы карап белән, чираттагы финанс елыннан

hэм план чорының hэр елыннан соң килэ торган елның 1 гыйнварына (Чираттагы финанс елыннан соң килэ торган елның 1 гыйнварына (Чираттагы финанс елыннан соң килэ торган елның 1 гыйнварына) муниципаль бурычның иң югары чиген, шул исөптэн Россия Федерациисе валютасындагы муниципаль гарантияләр, чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген (жирлекнең чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре булганда) күрсәтеп, муниципаль эчке бурычның, муниципаль бурычның иң югары чикләре билгеләнә.

3. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның иң югары чикләре (жирлекнең чит ил валютасындагы йөкләмәләре булганда) әлеге статьяның 4 hэм 5 пунктларында билгеләнгән чикләүләрне үтәгәндә билгеләнә.

4. Чираттагы финанс елына hэм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карап белән расланган Түләүсез түләүләрнең hэм (яисә) физик затлар кеременә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләме, чираттагы финанс елына hэм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карап белән расланган Чираттагы финанс елына hэм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турындагы карап белән расланган Түләүсез керемнәренең hэм (яисә) физик затлар кеременә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең физик затлар кеременә

5. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнары күләме, түбәндәгә таләпләрне үтәгәндә, жирле бюджет турындагы карап белән раслана:

1) Чираттагы финанс елында hэм план чорында (Чираттагы финанс елында) чираттагы финанс елында hэм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнары күләме чираттагы финанс елына hэм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы яисә чираттагы финанс елына hэм план чорына (Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карап белән расланган тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләменең 10 процентыннан артмаска тиеш, Россия Федерациисе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләменнән;

2) Чираттагы финанс елында hэм план чорында (Чираттагы финанс елында) чираттагы финанс елының 1 гыйнварына барлыкка килгән муниципаль бурычны түләү hэм аларга хезмәт күрсәту буенча түләүләрнең еллык суммасы Чираттагы финанс елына hэм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карап белән расланган жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренең hэм Россия Федерациисе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләрнең гомуми күләменнән 20 проценттан артмаска тиеш; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә Чираттагы финанс елыннан hэм план чорыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан соң килүче елның hэм план чорының hэр елыннан соң.

13.6 Статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантиялэр программысы

1. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантиялэр программысы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең чит ил валютасындагы исемлеге, түбәндәгә белешмәләрне күрсәтеп, үз эченә ала:

1) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләр һәм алар тарафыннан тәэмин ителә торган йөкләмәләр буенча йөкләмәләрне валютасы;

3) гарантияләрнең гомуми күләме;

4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокуки булу (булмау);

5) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә.

3. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантиялэр программысы бюджет турындагы тиешле каарарга күшымта булып тора.

13.7 Статья. Муниципаль тышкы бурыч алулар программысы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алулар программысы Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) чит ил максатчан кредитларын һәм (яисә) чит ил валютасында түләнә торган максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы бурыч алулар программысы белән билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) федераль бюджеттан чит ил максатчан кредитларын куллану кысаларында чит ил валютасында жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча (чираттагы финанс елында) жирле бюджетка акча жәлеп иту күләме һәм килеп туган бурыч йөкләмәләрен түләү сроклары (Чираттагы финанс елында);

2) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) жирлекнең максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән бурыч йөкләмәләрен түләү күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алулар программысы Чираттагы финанс елына һәм

план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турындағы каарга күшымта булып тора.

13.8 Статья. Муниципаль эчке бурыч алулар программысы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программысы Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар программысы белән билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләүнең иң чик сроклары, тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча жирле бюджетка акчалар җәлеп итү қуләмнәре һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләүнең иң чик сроклары жирле бюджетка;

2) тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен түләү қуләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программысы Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) тиешле бюджет турындағы каарга күшымта булып тора.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурычны үткәрү муниципаль эчке бурыч алулар программында чагылыш тапмый

13.9 Статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программысы

1. Россия Федерациясе валютасындағы муниципаль гарантияләр программысы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең Россия Федерациясе валютасындағы исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп:

1) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр қуләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләрнең гомуми күләме;

3) гарантның принципларга карата регресс таләбе хокукуы булу (булмау);

4) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына

бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасындағы муниципаль гарантияләр программысы бюджет турындағы тиешле карапта күштә булып тора.

13.10 Статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр урнаштыруның чик күләмнәре

Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр финанс елына (Чираттагы финанс елына) план чорының һәр финанс елына (Чираттагы финанс елына) муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең номиналь хакы буенча ин чик күләмнәре тиешле бюджет турында карап белән билгеләнгән муниципаль эчке бурычның югары чикләре нигезендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.»;

13.11 Статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында килешүдән яки башка алыш-бирештән (төп йөкләмәдән) килеп чыккан акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәэмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне, шул исәптән принципалга аларны вакытыннан алда үтәү йә принципал йөкләмәләрен үтәү срокы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) житкән очракта да, тәэмин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәжбүри булып тора.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмә суммасы белдерелгән валютада бирелә.

5. Муниципаль гарантия буенча Гарант принципалның гарантия суммасы чикләрендә үзенә тәэмин ителгән йөкләмәсө буенча субсидия жаваплылык tota.

6. Муниципаль гарантиядә күрсәтелә:

1) Гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем – жирлек) һәм Гарант исеменнән гарант бирүче орган исеме;

2) бенефициар атамасы;

3) принципалның исеме;

4) тәэмин ителешенә гарантия бирелә торган йөкләмә (төп йөкләмәнен исемен, төзу датасын һәм Номерын (булган очракта), төп йөкләмәнен гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йөкләмәләрне үтәү срокын, яklärның атамаларын, төп йөкләмәнен башка мөһим шартларын күрсәтеп);

5) гарантия буенча Гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең ин чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантия үз көченә керү датасы яки гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу срокы;

9) гаранция үтэлеше турында бенефициар таләбен кую вакыты һәм тәртибе, гаранция очрагын билгеләу;

10) гаранцияне кире алу нигезләре;

11) Гарант тарафыннан гаранция буенча йөкләмәләрне үтәү тәртибе;

12) гаранциянең тулы құләмендә яисә нинди дә булса өлешендә, үтәлгәндә (туктатылғанда) принципалның гаранция белән тәэммин ителгән йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә яисә гаранциядә билгеләнгән башка очракларда гаранция суммасын киметү нигезләре;

13) гаранцияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый торган төп йөкләмә шартлары;

15) Гарант бенефициарга муниципаль гаранция буенча түләнгән акчаларны каплау турында принципалга карата Гарант таләбе булу яисә булмау (гарантның принципалга карата регресс таләбе, регресс);

16) гаранциянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, гарантның норматив хокукий актлары, Гарант исеменнән гаранция бируде орган актлары белән билгеләнгән белешмәләр.

7. Принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукуын күздә тотмый торган муниципаль гаранция фәкатъ хужалық жәмгияте йөкләмәләре, акцияләренең (өлешләренең) 100 проценты тиешле гавами-хокукий белем (Гарант), мөлкәте тиешле гавами-хокукий берәмлек (Гарант) милкендә булган муниципаль унитар предприятие йөкләмәләре генә тәэммин ителергә мөмкин.

8. Муниципаль гаранциянең үз көченә керүе гаранциядә курсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.

9. Гарант бенефициарның алдан язма ризалыгыннан башка муниципаль гаранция шартларын үзгәртергә хокуклы түгел.

10. Бенефициарга муниципаль гарантка карата таләпләр, курсәтелгән хокукларны, яңа хужага (сатып алучыга) облигацияләргә хокуклар күчүгә бәйле рәвештә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кыйммәтле көгазыләр турындағы таләпләрне тапшырудан (күчүдән), принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүдән тыш, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка тапшырыла алмый.

11. Кредит (заем, шул исәптән облигация) буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәэммин итә торган муниципаль Гарант фәкатъ муниципаль гарантта курсәтелгән төп йөкләмә шартларын алдан язма ризалыгыннан башка үзгәрткән очракта һәм (яисә) кредит (займ, шул исәптән облигация) акчаларын максатсыз файдаланмаган очракта, Россия Федерациясе законнары һәм (яисә) кредит шартнамәсе һәм кредит буенча муниципаль гаранция бируде турында шартнамә нигезендә кредит (заем) акчаларын (шул исәптән облигация) максатсыз файдалану очрагында гына Гарант тарафыннан кире алышырга тиеш. максатчан қуллану кредит чаралары.

12. Бенефициар таләбе (гаранцияне үтәү турында бенефициар таләбе) гарантка гаранциядә билгеләнгән очракта гына (гаранция очрагы килеп туган очракта) бирелергә мөмкин. Гаранцияне үтәү турында бенефициар таләбе гаранциядә курсәтелгән документларны күшүп, гаранциядә билгеләнгән

тәртиптә гарантка язмача тапшырылырга тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия бирү турында шартнамәдә һәм Шартнамәдә билгеләнгән срокыннан алда гарантия үтәлеше турында таләпләрене, шул исәптән принципалның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләрен үтәу срокы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) вакытында да, күрсәтергә хокуклы түгел.

14. Гарант бенефициар таләпләрен үтәу турында принципалга хәбәр итәргә һәм принципалга таләпнең күчермәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән сротка гарантияне үтәу турында бенефициар таләпләрен, күрсәтелгән таләпкә кушымта итеп куелган документларның нигезлелек һәм гарантия шартларына һәм ача кушып бирелгән документларның туры килү-килмәве предметын каарга тиеш.

16. Гарантияне үтәу турында бенефициар таләбе һәм ача кушып бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарга түбәндәге очракларда аның таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) гарантка гарантия бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу срокы) срокы тәмамланғаннан соң таләп һәм (яисә) ача кушып бирелгән документлар гарантка тапшырыла.;

2) таләп һәм (яисә) ача кушып бирелгән документлар гарантка гарантиядә билгеләнгән тәртипне бозып күрсәтелгән;

3) таләп һәм (яки) ача кушып бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципалның принципал һәм (яки) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал йөкләмәләрен тиешенчә үтәүдән баш тартты;

5) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очракта, гарант бенефициарның гарантияне һәм (яисә) ача кушып бирелгән документларны үтәу турынданы таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында бенефициарга хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы чыгарга хокуклы, алар принципал тәкъдим итә ала. Гарант, принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да, әлеге каршылыкларга хокуқын югалтмый.

19. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе һәм ача кушып бирелгән документлар муниципаль гарантиянең нигезле һәм тиешле шартларына туры килә дип танылган очракта, гарант гарантия белән билгеләнгән вакытта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантиядә каралган гарантның бенефициар алдындағы бурычы принципалның гарантия белән тәэммин ителгән срокы чыккан йөкләмәләре күләмендә, әмма гарантия суммасыннан да артмаган күләмдә акча туләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар каршында Гарант йөкләмәсе туктатыла:

1) Гарант тарафыннан бенефициарга гарантиядә билгеләнгән күләмдә

акча түлэү белэн;

2)гарантиядә билгеле бер вакыт үткәннән соң, ул бирелә (гарантиянең гамәлдә булу срокы);

3) принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан гаранция белән тәэммин ителгән принципал йөкләмәләрен үтәү йә принципипалның күрсәтелгән йөкләмәләрен башка нигезләр буенча туктаткан очракта (бенефициар тарафыннан гарантка һәм (яисә) судка гаранция үтәлеше турында гарантка карата таләп булу-булмауга карамастан (Бюджет Кодексының 116 статьясындагы 8 пунктында күрсәтелгән очрактан тыш).;

4) бенефициарның гарантка кире кайтару һәм (яисә) бенефициарның гаранция буенча йөкләмәләрен гаранттан азат итү турында язма гаризасын гарантия буенча үз хокукларыннан баш тарту нәтижәсендә, принципал тарафыннан гаранция буенча бенефициарлар фактта булмаганда һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр булмаганда, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1151 статьясында каралган гаранцияне гарантка кире кайтару нәтижәсендә, бенефициарның гарантия буенча үз хокукларыннан һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән гаранция буенча;

5) әгәр гаранция бирелгән принципал йөкләмәсе билгеләнгән срокта барлыкка килмәсә;

6) төп йөкләмәне туктатуга (шул исәптән бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гаранция үтәлеше турында гарантка таләп (Бюджет Кодексының 116 статьясындагы 8 пунктында күрсәтелгән очрактан тыш) белдергәннән соң, бенефициар принципипалын һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгаруга бәйле рәвештә) яисә аны гамәлдә булмаган килеш дип тануга бәйле рәвештә яисә аны гамәлдә булмаган дип тануга бәйле рәвештә;

7) бенефициарның башка затка бүтән затка күчүе яисә бенефициарга караган башка нигезләр буенча гарантка карата таләпләрнең, хокукларның һәм (яисә) төп йөкләмә буенча гарантка карата таләпләрнең (курсәтелгән хокукларны (хокукларны һәм бурычларны) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка (тапшыру (күчүдән) башка таләпләр яңа хужага (сатып алучыга) облигациягә хокуклар күчүгә бәйле рәвештә, принципипалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәү гарантия белән тәэммин ителә);

8) принципал бүтән затка тапшырган яисә принципипалга караган башка нигезләр буенча башка затка күчкән очракта, төп бурыч буенча принципипалга караган хокуклар һәм (яисә) бурычлар (бурычлар) принципипалның гарантның алдан язма ризалыгыннан башка төп йөкләмә буенча тапшырылган очракта;

9) гаранцияне чакыртып алу нәтижәсендә, гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Бенефициарның Гарант йөкләмәләре туктатылғаннан соң гаранцияне тотып калуы бенефициарның курсәтелгән гаранция буенча нинди дә булса хокукларын сакламый.

23. Муниципаль гаранцияне туктату турында мәгълүм булган Гарант бу хакта бенефициарга һәм принципипалга хәбәр итәргә тиеш. Бенефициар һәм муниципаль гаранцияне чакыртып алу яисә туктатуга китерә торган хәлләр

килеп чыгу турында мәгълүм булган принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукуы барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга Карата таләбе хокуклары гарантка юл қуелуга бәйле булса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет қытлығын финанслау чыганакларында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак карала.

25. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукуы барлыкка килүгә китермәсә йә бенефициарның принципалга Карата таләбе хокуклары гарантка юл қуелуга бәйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрнең тулы күләмендә яисә нинди дә булса өлешендә үтәү өчен гарант тарафыннан түләнгән акчалар регресси тәртибендә Гарант тарафыннан алынган акчалар яисә гарантка бенефициарның принципалга Карата таләбе хокукуын үтәү йөзеннән Гарант тарафыннан алына торган акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителгән кредитлар һәм кредитлар максатчан булырга тиеш.

28. Муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән кредит (займ) акчаларыннан максатсыз файдалану факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турында килешүдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бирү турындагы килешүдә билгеләнгән җаваплылык tota.

29. Бенефициарлар буенча билгесез затлар даирәсе булган йөкләмәләрне тәэмин итүгә бирелә торган муниципаль гарантия үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләрне бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләрне бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның нигезендә кабул ителгән әлеге карап белән билгеләнә.

13.12 Статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр

1. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр жирлек исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазыләр таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмитенты булып жирле администрация тора, ул жирлек уставы белән муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукуна ия.

3. Жирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле көгазыләр төрләре һәм аларның эмиссиясе һәм мөрәҗәгать иту тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.»;

14 Статья. Район бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертлар формалары

Район бюджетыннан бюджетара трансфертлар формасында бирелә:

жирлекләрнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр

Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 133 һәм 140 статьяларында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.6 статьясында билгеләнгән очракларда район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына субвенцияләр бирү;

муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;

Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджеты субсидияләрен бирү;

башка бюджетара трансфертлар.

Район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына бюджетара трансфертлар (төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлардан тыш) шәһәр, авыл жирлекләренең жирле үзидарә органнары тарафыннан район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына бюджетара трансфертлар бирү кагыйдәләрендә билгеләнгән шартларны ўтәгәндә бирелә.

Татарстан Республикасы бюджеты, шул исәптән шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына дотацияләр исәпләп чыгару һәм бирү буенча Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен муниципаль районнар бюджетларына бирелә торган субвенцияләрдән тыш, район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44 статьясында каралган жирле бюджетларга трансфертлар бирүнең төп шартларын шәһәр, авыл жирлекләренең тиешле жирле үзидарә органнары тарафыннан ўтәү шарты белән бирелә.

Финанс яғыннан тәэммин итү чыганагы булып торган жирле бюджетлардан бюджетара трансфертлар бирү максатлары, тәртибе һәм шартлары, максатчан билгеләнеше булган Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар булган жирле бюджетлардан, Татарстан Республикасы законнары һәм (яисә) башка норматив хокукий актлары нигезендә кабул ителгән район Советы каарлары белән билгеләнә.

14.1 Статья. Жирлекләрнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр бирү тәртибе

1. Жирлеклэрнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр район составына керүче жирлекләргә Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы законнары таләпләре нигезендә кабул ителә торган район Советы каарлары нигезендә бирелә.

Жирлеклэрнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләрнең гомуми күләме ел саен чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) район бюджеты проектын төзегендә район составына керүче жирлеклэрнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә дотацияләрнең суммар күләме һәм жирлеклэрнең исәп-хисаплы бюджет тәэммин ителешен тигезләү критериена ирешү зарурлығыннан чыгып исәпләнә торган дотацияләрнең суммар күләме һәм жирлеклэрнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.1 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә бирелә торган дотацияләрнең күләме буларак билгеләнә.

Жирлеклэрнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә Муниципаль берәмлекләр арасында район бюджетыннан дотацияләр бүлү, Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.1 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә бирелә торган дотацияләрдән тыш, Татарстан Республикасы Бюджет кодексына 12 нче қушымтада билгеләнгән тәртип нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлеклэрнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр күләме һәм бүлү Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) район бюджеты турында район Советы каары белән раслана.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проекты расланса, план чорына шәһәр, авыл жирлекләре арасында бүленмәгән бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан план чорының беренче елына расланган дотацияләрнең гомуми күләменнән 20 проценттан да артмаган һәм план чорының икенче елына расланган күрсәтелгән дотацияләрнең гомуми күләменнән 20 проценттан да артмаган күләмдә раслау рөхсәт ителә.

3. Жирлеклэрнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр, Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.1 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә бирелә торган дотацияләрдән тыш, хисаплы бюджет тәэммин ителеше районның шәһәр һәм авыл жирлекләренең хисаплы бюджет тәэммин ителешен тигезләү критерие буларак билгеләнгән дәрәҗәдән артмаган шәһәр һәм авыл жирлекләренә бирелә.

Жирлеклэрнең исәп-хисап бюджет тәэммин ителеше, халык структурасында, социаль-икътисадый, климатик, географик һәм башка объектив факторларда һәм бер кешегә карата муниципаль хезмәт күрсәтүләр бәясенә тәэсир итә торган шартларда аермаларны исәпкә алыш, шәһәр һәм авыл жирлеге бюджетыннан салым базасыннан (салым потенциалыннан)

чыгып алына торган салым керемнәре һәм район жирлекләре буенча шундый ук күрсәткеч белән билгеләнә.

Хисаплы бюджет тәэмин ителеше дәрәҗәсе шәһәр һәм авыл жирлекләре буенча шәһәр һәм авыл жирлекләренең салым керемнәре чагыштырмасын, бюджет хезмәтләре һәм бер кешегә исәпләгәндә муниципаль хезмәт күрсәтүләр бәясенә тәэсир итүче факторларны һәм шартларны характерлаучы күрсәткечләр исемлеген тәэмин итә торган бердәм методика буенча билгеләнә һәм шәһәр һәм авыл жирлекләре өчен аерым билгеләнә ала.

Жирлекләрнең хисаплы бюджет тәэмин ителеше дәрәҗәсен билгеләгәндә хисап чорына факттагы керемнәр һәм чыгымнар күрсәткечләрен һәм (яисә) аерым жирлекләрнең фаразлана торган керемнәре һәм чыгымнары күрсәткечләрен куллану рөхсәт ителми.

4. Элеге статьяның 3 пунктында каралган дотацияләр бирелгән очракта, районның финанс органы жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр алучы муниципаль берәмлекләрнең жирле администрация башлыклары (башкарма-бүлү органнары житәкчеләре) белән жирлекнең муниципаль финансларын социаль-икътисадый үстерү һәм савыктыру чаралары күздә тотылган килешүләр төзөргә хокуклы.

Килешүләр төзү тәртибе, сроклары һәм әлеге пунктта күрсәтелгән килешүләргә таләпләр районның жирле администрациясе (Башкарма-боеру органы) тарафыннан билгеләнә.

14.2 Статья. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр

1. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

2. Элеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә район бюджетында карала.

14.3 Статья. Муниципаль берәмлекләр бюджетларына район бюджетыннан субсидияләр

1. Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләренә туры китереп кабул ителә торган район Советы каарларында каралган очракларда һәм тәртиптә башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен башкарганда барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында район бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Элеге статьяда күрсәтелгән субсидияләрне бирү максатлары һәм шартлары район Советы каары белән билгеләнгән тәртиптә жирле администрация арасында төзелгән килешүләр белән билгеләнә.

14.4. Район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына башка бюджетара трансфертлар

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре һәм аның тиешле Татарстан Республикасы законнары нигезендә кабул ителә торган район Советы каарларында каралган очракта һәм тәртиптә шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына район бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

14.5 Статья. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр

1. Жирлек алдын DAGY акчалата бурычлар буенча бурыч-бурычлы кеше билгеләнгән датага жирлек алдын DAGY акчалата йөкләмәләргә туры китереп түләргә тиешле акчалар суммасы.

2. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәптән төшерү һәм торғызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очраклардан тыш, районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

4. Район алдында акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) һәм мондый йөкләмәләрне үтәүне тәэмим итә торган алыш-биreshләрне исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-биreshләр буенча таләпләрнең хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Килешүдә башкача билгеләнмәгән очракта, район алдында акчалата йөкләмәләр тиешле сумманы район бюджетының бердәм счетына кучерү датасыннан бирле үтәлгән булып санала.

II кисәк. Жирлек бюджеты проектын төзү

15 Статья. Жирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проекты, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләре нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, жирлек уставы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә, жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда төзелә.

Жирлек бюджеты проекты Татарстан Республикасы Законы нигезендә бер елга (Чираттагы финанс елына) яисә өч елга (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) төзелә һәм раслана.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проекты, жирлекнең чыгым йәкләмәләрен финанс ягыннан тәэмин итү максатларында, жирлекнең социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә төзелә.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

- Россия Федерациясе Президентының Бюджет юлламасында;
- Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына Юлламасында;

- районның социаль-икътисадый үсеше фаразы турында;
- жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре турында.

16 Статья. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы

Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә ел саен кимендә өч ел дәвамында эшләнә.

Жирлекләрнең социаль-икътисади үсеше фаразы жирлекнең башкарма комитеты органнары тарафыннан район һәм жирлек башкарма комитетлары арасындагы килешүләр нигезендә эшләнергә мөмкин.

Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты проектын жирлек Советына керту турында Карап кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.

Жирлек бюджеты проектын төзү яки карау барышында жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразын үзгәртү жирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

17 Статья. Жирлекнең уртача вакытка исәпләнгән финанс планы

Жирлекнең уртача сроклы финанс планы жирлек бюджетының төп параметрларын үз эченә алган документ булып тора, ул ел саен, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләрен үтәп, жирлек башкарма комитеты билгеләгән форма һәм тәртиптә эшләнә. Уртача вакытка исәпләнгән финанс планы проекты жирлек Советына бюджет проекты белән бер үк вакытта тапшырыла.

18 Статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре бюджет турындагы закон проекты һәм Россия Федерациясе Бюджет законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм район советларының Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының салым булмаган керемнәрен билгели торган каарлары нигезендә жирлекнең социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә фаразлана.

Жирлек советының чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына

hэм план чорына) бюджет түрүнда вэкиллекле органга каар проекты кертелгэнэн соң кабул итэлгэн, бюджет системасы бюджетлары керемнэрэн (чыгымнарын) үзгэртүгэ китерэ торган салымнар hэм жыемнар түрүнда жирлек Советының норматив хокукий актларына үзгэрешлэр кертүне күздэ totkan норматив хокукий актларында Чираттагы финанс елыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан да соңга калмыйча муниципаль район Советының күрсэтелгэн норматив хокукий актларының үз көченэ керүе түрүнда нигезлэмэлэр булырга тиеш.

19 Статья. Бюджет ассигнованиелэрен планлаштыру

Бюджет ассигнованиелэрен планлаштыру гамэлдэгэ hэм кабул итэлэ торган йөклэмэлэрне үтэүгэ финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгелэнэ торган методика нигезендэ hэм тэртиптэ гамэлгэ ашырыла.

Бюджет hэм автоном учреждениелэр тарафыннан муниципаль хезмэтлэр күрсэтүгэ (эшлэр башкаруга) бюджет ассигнованиелэрен планлаштыру Чираттагы финанс елына hэм план чорына муниципаль бурьч нигезендэ, шулай ук хисап финанс елында hэм агымдагы финанс елында аның үтэлешен исэпкэ алыш гамэлгэ ашырыла.

20 Статья. Муниципаль программалар

Муниципаль программалар жирлек советы билгелэгэн тэртиптэ, бюджет түрүндагы каар проектын керткэнчегэ кадэр бер айдан да соңга калмыйча, аны тормышка ашыруның нэтижэлелеген бэялэүне исэпкэ алыш, жирлек башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамэлгэ ашыруны финанс белэн тээмин итүгэ бюджет ассигнованиелэре күләме бюджет чыгымнарының hэр максатчан статьясы буенча жирлек бюджеты түрүндагы каар белэн раслана.

Муниципаль программалар жирлек бюджеты түрүндагы каарга үз көченэ кергэн көннэн өч айдан да соңга калмыйча туры килергэ тиеш.

III Кисæk. Проектны карау hэм раслау, каарлар

21 Статья. Гомуми нигезлэмэлэр

Бюджет түрүндагы каарда бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга түбэндэгелэр керэ (бюджет керемнэренең гомуми күләме, чираттагы финанс елына hэм план чорына бюджет чыгымнарының, дефицитның, бюджет профицитының) гомуми күләме, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, элеге Нигезлэмэдэ билгелэнгэн башка күрсэткечлэр.

Чираттагы финанс елына hэм план чорына жирлек бюджеты түрүндагы каарда, эгэр алар Россия Федерациясе бюджет законнарында билгелэнмэгэн

булса, Россия Федерациисе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнэрне булу нормативлары булырга тиеш.

Жирлек бюджеты турындагы карап белән раслана:

- жирлек бюджеты керемнәренең Баш администраторлары Исемлеге ;
- жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлеге;
- Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре, бүлекчәләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча йә булекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (дәүләт (муниципаль) программалары һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча һәм (яисә) максатчан статьялар (дәүләт (муниципаль) программалары һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре);
- Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;
- гавами норматив йөкләмәләрене үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме ;
- Чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) бирелә торган бюджетара трансферлар күләме;
- Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме план чорының беренче елына жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменнән кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), жирлек бюджеты чыгымнарының;
- Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары;
- муниципаль эчке бурычның ин югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның ин югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның ин югары чиген курсәтеп, Чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан);
- жирлек бюджетының Россия Федерациисе Бюджет кодексы белән билгеләнгән башка курсәткечләре һәм аның нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм жирлек Советының

муниципаль хокукий актлары нигезендә кабул ителгән.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы каар проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына тәкъдим ителә:

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

агымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең якынча нәтиҗәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең көтелүче нәтиҗәләре;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең тупланма бюджетының төп характеристикалары (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның, дефицитның (дефицитның) гомуми күләме) фаразлары (уртача сроклы финанс планы расланган);

жирлек бюджеты проектына аçлатма язы;

- муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яки) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (Чираттагы финанс елыннан);

- агымдагы финанс елына бюджетның көтелүче үтәлешен бәяләү;

- жирлек Советы, Контроль-хисап палатасы тарафыннан тәкъдим ителгән курсәтелгән органнарның бюджет сметалары проекtlары, курсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс-бюджет палатасы белән каршылыклар барлыкка килгән очракта тапшырыла торган;

-Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм уставта билгеләнгән башка документлар һәм материаллар.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проектын төзү жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы, федераль законнар, алар нигезендә кабул ителә торган Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Жирлек башкарма комитеты тарафыннан жирлек бюджеты проектын жирлек бюджеты турындагы каар проектын жирлек советына керткәнче 5 көннән дә соңга калмыйча керту.

Авыл жирлеге башкарма комитеты чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы каар проектын агымдагы елның 15 ноябреннән дә соңга калмыйча жирлек Советы каравына кертә.

Жирлек бюджеты турындагы каар проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына әлеге Нигезләмәнең 21 статьясы нигезендә документлар һәм материаллар тапшырыла.

карау

Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында каар проекти көртөлгөннән соң бер тәүлек эчендә жирлек Советы Рәисе аны район Контроль-хисап палатасына экспертиза үткәру өчен жибәрә.

Районның контроль-хисап палатасы 1 декабрьгә қадәр бюджет турындагы каар проекти турында бәяләмә өзөрли.

Район Контроль-хисап палатасы бәяләмәссе жирлек Советы депутатлары тарафыннан жирлек бюджеты турындагы каар проектина төзәтмәләр өзөрләгәндә исәпкә алына.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы каар проекти, районның Контроль-хисап палатасы бәяләмәссе белән, комиссия каравына, шулай ук жирлек Советы депутатларына жибәрелә.

Жирлек бюджеты турындагы каар проектин жибәргәннән соң, район Контроль-хисап палатасы комиссиясе бәяләмәссе белән, шулай ук жирлек Советы депутатларына муниципаль берәмлек бюджеты турында каар проектин беренче уқылыш үткәрелә.

Беренче уқылыш предметы булып муниципаль берәмлек бюджеты турындагы каар проектиның төп параметрларын хуплау тора.

Беренче уқылышта кабул ителгәннән соң ике атна эчендә жирлек бюджеты турындагы каар проекти жирлек Советы тарафыннан икенче уқылышта карала.

Икенче уқылышта жирлек бюджеты турындагы каар проекти тулысынча кабул ителә.

Жирлек бюджеты турындагы каар проекти буенча килешмәгән сораулар килеп туган очракта, жирлек Советы Рәисе каары белән килештерү комиссиясе төзелергә мөмкин, аңа жирлек башкарма комитеты һәм жирлек Советы вәкилләре бер ук санда керә.

Килештерү комиссиясе бәхәсле мәсьәләләрне жирлек советы рәисе тарафыннан расланган регламент нигезендә жирлек бюджеты турындагы каар проектиның беренче һәм икенче уқылышлары арасындагы чорда карый.

Жирлек Советы тарафыннан кабул ителгән чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында каар бер тәүлек эчендә кул кую һәм рәсми бастырып чыгару өчен жирлек башлыгына жибәрелә.

23 Статья. Чираттагы финанс елына бюджет турында каарны раслау сроклары һәм чираттагы финанс елына бюджет турында каар проектин кабул иту нәтижәләре

1. Жирлек бюджеты турындагы каар жирлек Советы тарафыннан каралырга, расланырга, жирлек башлыгы тарафыннан имзаланырга һәм чираттагы финанс елы һәм план чорына қадәр рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

Жирле үзидарә органнары бюджет турында кабул ителгән каарны үз вакытында карауны, раслауны, имзалауны һәм халыкка житкерүне тәэмин иту

буенча үз компетенциясе чикләрендә мөмкин булган барлык чаralарны күрергә тиеш.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карап финанс елы башыннан үз көченә көрмәгән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән кысаларда, бюджет белән вакытлыча идарә итү режимы кертелә.

IV кисәк. Жирлек бюджеты үтәле

24 Статья. Бюджетны үтәу нигезләре

Жирлек бюджетының үтәле авыл жирлеге башкарма комитетлары тарафыннан тәэммин ителә.

Бюджет үтәлешен оештыру авыл жирлеге башкарма комитетына йөкләнә. Бюджетны үтәу жыелма бюджет язмасы нигезендә оештырыла, ул жирлекнең кабул ителгән бюджетына һәм касса планына туры килергә тиеш.

Бюджет касса бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

Жирлек бюджеты үтәлешенә касса хезмәте казначылык органнары тарафыннан башкарыла.

Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алыш бару, ача касса планына үзгәрешләр керту тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә һәм жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм алучылар игътибарына житкерелә.

25 Статья. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәле

Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлешен күздә тота:

- керемнәрне бердәм бюджет хисабына күчерү һәм күчерү;
- артык бүленгән суммаларны күчерү, бюджетка артык түләнгән табыш суммаларын кире кайтару ;
- артык түләнгән яки артык алышган суммалар хисабына;
- бюджетка түләүләр керемнәре администраторы тарафыннан төгәлләштерү;
- артык бүленгән суммаларны, артык түләнгән яисә артык түләнгән салымнар, жылемнар һәм башка түләүләр суммаларын кире кайтару (зачет, төгәлләштерү) өчен кирәkle чаralарны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммаларын һәм артык алышган суммаларга исәпләнгән процентларны, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетның бердәм счетыннан жирле бюджетның бердәм счетыннан күчерү;
- бюджет керемнәрен исәпкә алу һәм тиешле бюджет керемнәре турында хисап төзү.

26 Статья. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтэлеше

Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтэлешен күздә тота:

- Бюджет йөклөмәләрен кабул итү;
- акчалата йөклөмәләрне раслау;
- акчалата йөклөмәләрне түләүне санкцияләү;
- акчалата йөклөмәләрнең үтэлешен раслау.

Башкару бюджет язмасы нигезендә оештырыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмалары районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнгән тәртиптән чыгып һәм жыелма бюджет язмасы белән расланган һәм районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан расланган бюджет йөклөмәләре лимитлары нигезендә төzelә.

Чыгымнар буенча бюджет язмасы күрсәткечләре Чираттагы финанс елы байиске Шәйморзанчы ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләргә житкерелә.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәрту рөхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән тәртип нигезендә, бюджет язмасы күләмнән чыгып, бюджет учреждениесе сметасы төzelә, раслана һәм алып барыла. Бюджет сметасы күрсәткечләре тиешле төркемнәрнең (статьяларның) статьялары (ядәмче статьялары) кодлары буенча житкерелгән бюджет йөклөмәләре лимитлары чикләрендә операцияләрне классификацияләү кодлары буенча жентекләп өйрәнелергә мөмкин.

Район финанс-бюджет палатасы тарафыннан чыгымнар буенча бюджетны үтәүне оештырганда билгеләнгән очракта һәм тәртиптә агымдагы финанс елының тиешле чорында бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга түләүнең ин чик күләмен (финанслауның ин чик күләмнәре) раслау һәм житкерү күздә тотылырга мөмкин.

Жирлек бюджетын үтәгәндә бюджет турындагы карап белән расланган керемнәрнең гомуми күләмнән тыш фактта алынган керемнәр, агымдагы елга бюджет турындагы караптарга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурычны түләүгә, шулай ук аларны үтәү өчен Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 статьясындагы З пунктында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, муниципаль берәмлекнең гавами норматив йөклөмәләрен үтәүгә финанс-бюджет палатасы тарафыннан жибәрелә ала.

Бюджетны үтәгәндә жирлек бюджеты турындагы карап белән расланган керемнәрдән тыш фактта алынган субсидияләр һәм субвенцияләр, агымдагы елга жирлек бюджеты турындагы караптарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертмичә, чыгымнарны арттыруга юнәлдерелә.

Бюджет процессында катнашучылар тарафыннан аларның вәкаләтләре кысаларында гамәлгә ашырыла торган операцияләрне исәпкә алу татарстан республикасы Финанс министрлыгының территориаль органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

Бюджеттан касса түләүләре, жирлек бюджетының бердәм счетында калган акчаларның факттагы булуы чикләрендә, түләү документларын тапшыру чираты тәртибендә, казначылык органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Жирлек бюджетына касса керемнәре һәм бюджеттан касса түләүләре буенча барлык операцияләр Россия Федерациясе бюджет классификациясе кодлары буенча казначылык органы тарафыннан үткәрелә һәм исәпкә алына.

Жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләр 31 декабрьдә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә, финанс-бюджет палатасы билгеләгән тәртиптә һәм билгеләнмәгән керемнәрне күчерү операцияләреннән тыш тәмамлана. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм финанслауның иң чик күләмнәре 31 декабрьдә үз гамәлләрен туктatalар. Бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бюджетның бердәм счетында булмаган калдыклар агымдагы финанс елының соңғы ике эш көненнән дә соңга калмыйча бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бюджетның бердәм счетына күчерелергә тиеш.

Казначылык органнары районның финанс-бюджет палатасына жирлек бюджетын үтәү буенча касса операцияләре, шулай ук жирлекнең консолидацияләнгән бюджетына керүче башка бюджетларны үтәү буенча касса операцияләре турында мәгълүмат тапшыралар.

V кисәк . бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау

27 Статья. Хисап төзу һәм күләме

Жирлек бюджетының үтәлеше нәтижәләре буенча отчет төзелә. Исәп алыш барыла, һәм хисап бирү Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән бер методология һәм стандартлар буенча төзелә.

Бюджет хисаплылыгы үз эченә ала:

1. Бюджет үтәлеше турында хисап;
2. Бюджет үтәлеше балансы;
3. Эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
4. Акча хәрәкәте турында хисап;
5. Аңлатма языу.

Бюджет акчаларының тиешле баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылыгы нигезендә бюджет хисаплылыгы төзелә. Жирлекнең бюджет хисаплылыгы еллык булып тора. Жирлек бюджетының үтәлеше турында отчет квартал саен бирелә.

Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисап авыл жирлеге

башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм район Советына, Контроль-хисап палатасына жибәрелә.

28 Статья. Хисап Бирү, тикшерү һәм раслау

Жирлекнең бюджет хисаплылығы еллық бұлыш тора. Жирлекнең бюджет хисаплылығы бюджет акчаларының тиешле баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылығы нигезендә Башкарма комитет тарафыннан төзелә.

Жирлек бюджетты үтәлеше турындағы еллық хисап жирлек Советы каары белән расланырга тиеш.

Жирлек бюджетты үтәлеше турындағы еллық хисап, аны жирлек Советына тапшырганчы, тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылығын тышкы яктан тикшерүне һәм жирлек бюджетты үтәлеше турында еллық хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

Жирлек бюджетты үтәлеше турындағы еллық хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, район Контроль-хисап палатасы тарафыннан башкарыла.

Авыл жирлеге Советы мөрәжәгате буенча жирлек бюджетты үтәлеше турындағы еллық хисапны тышкы тикшерү районның Контроль-хисап органы тарафыннан башкарылырга мөмкин.

Авыл жирлеге башкарма комитеты, аңа бәяләмә әзерләү өчен, ағымдагы финанс елының 1 апреленнән дә соңға калмыйча, жирлек бюджетының үтәлеше турында хисап бирә. Жирлек бюджетты үтәлеше турында еллық хисапка бәяләмә әзерләү 1 айдан да артмаган вакытка, бюджет акчаларының баш администраторларының еллық бюджет хисаплылығын тышкы тикшерү күрсәткечләре нигезендә башкарыла.

Жирлек бюджетты үтәлеше турындағы еллық хисапка бәяләмә районның Контроль-хисап палатасы тарафыннан тапшырыла.

Ел саен, ағымдагы финанс елының 1 маеннан да соңға калмыйча, авыл жирлеге башкарма комитеты, хисап финанс елы өчен жирлек бюджетты үтәлеше турында еллық хисапны, жирлек бюджетты үтәлеше турында башка бюджет хисаплылығын, жирлек бюджетты үтәлеше турында бюджет хисаплылығын һәм Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документларны күшүп, жирлек советына тапшыра.

Жирлек бюджетты үтәлеше турындағы еллық хисапны карау нәтижәләре буенча жирлек Советы жирлек бюджетты үтәлеше турындағы еллық хисапны раслау яки кире кагу турында Каар кабул итә.

Жирлек Советы тарафыннан жирлек бюджетты үтәлеше турындағы еллық хисап кире кагылған очракта, ул мәгълүматларны дөрес яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм 1 айдан артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындағы карап белән, жирлек бюджеты керемнәренен, чыгымнарының һәм дефицитының (профицитының) гомуми суммасы қурсәтелеп, хисап финанс елы өчен жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап раслана.

Хисап финанс елында жирлек бюджеты үтәлеше турында жирлек Советы каарына аерым құшымталар белән құрсәткечләр раслана:

жирлек бюджетының керемнәре, бюджетлар керемнәрен классификацияләү кодлары буенча;

жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы буенча жирлек бюджеты чыгымнары;

бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча жирлек бюджеты чыгымнары;

бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары буенча жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары.

VI кисәк. Муниципаль финанс контроле

29 Статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар

Бюджет хокук мәнәсәбәтләре өлкәсендә тышкы муниципаль финанс контроле районның Контроль-хисап палатасы тарафыннан башкарыла.

Районның финанс-бюджет палатасы бюджет хокук мәнәсәбәтләре өлкәсендә Эчке муниципаль финанс контролен башкара.

Муниципаль финанс тикшерүе органнарының бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.